

Socialistisk ugekommentar

- udsendt af SAPs Forretningsudvalg fredag den 29. august 2008.

Grådigheden sat i system

Grådigheden blandt direktører, bestyrelsesmedlemmer og storaktionærer er noget af det, der er sprunget i øjnene i beretningerne om Roskilde Banks storhed og fald. Engangs-overførsler til private pensionsopsparinger på to cifrede millionbeløb og aktieoptioner i samme størrelsesorden har suppleret tårnhøje lønninger og aktie-udbytter.

Ved siden af grådigheden er det også blevet til en historie om provins-overklassens kammerateri, der giver frit løb for chance-rytteri og manglende professionalisme. Den vigtigste kvalifikation hos bestyrelsesformanden gennem mange år var, at han var oldebarn af bankens stifter. Og hans kontrol af direktørens dispositioner foregik primært under private middage og hyggelige stunder på golfbanen.

Men grådighed, overflod, arvefølge og vennetjenester er ikke et særligt, eksklusivt kendetegn ved Roskildes borgerskab.

Det meste af, hvad der er foregået i og omkring Roskilde Bank, foregår hver dag i resten af bankverdenen og erhvervslivet i Danmark. En direktør skal være grådig – i første omgang på virksomhedens vegne – for hvis ikke han går efter størst mulig overskud, vil firmaet ikke kunne klare sig i længden.

Og ekstrem-lønninger kombineret med aktieoptioner, pensionsordninger og andre guldbelagte frynsegoder er normen i toppen af dansk erhvervsliv. I årevis er både direktørlønninger og aktieudbytter steget langt mere end almindelige danskeres lønudbetalinger.

Som enhver sand liberalist også gerne indrømmer, er kapitalismen grådighed sat i system. Og bankerne er blandt de største, rigeste og grådigste danske virksomheder.

Men også byggebranchen og ejendomsinvestorerne kan være med. Netop de har scoret de rigtig store profitter ved hjælp af lån fra Roskilde Bank. Og omvendt er de værdier, som bankens ejere og direktører har grabset til sig, i stort omfang skabt af arbejderne på landets byggepladser – indtil for ganske nylig, hvor det gik galt.

Under afdækningen af Roskilde Bank-sagen har vi fået eksempler på, hvordan disse million-indtægter blev mulige på bekostning af almindelig mennesker.

Som f.eks. når banken har lokket kunder til at låne penge og bruge pengene til at købe aktier i Roskilde Bank. Jo flere solgte aktier, jo højere kurser og jo mere var direktørernes aktieoptioner værd.

Det er blot en af mange mekanismer, der i praksis kanaliserer pengene fra arbejderbefolkningen til overklassen.

Nu er medier, politikere og eksperter ved at falde over hinandens ben med forslag om styrket finanstilsyn, bagmandspoliti og erstatningskrav – kombineret med en redningsaktion, hvor alle vi, der i forvejen finansierer overklassens luksus, nu også skal betale, når det går galt for dem.

Til daglig går ikke bare almindelige mennesker fallit, også små og mellemstore erhvervs-virksomheder. Dem redder Nationalbanken ikke. Men med Roskilde Bank er man kommet for tæt på magtens centrum: de store banker. De vil gøre alt for undgå, at mistilliden smitter af på dem.

Samtidig får man skabt et billede af Roskilde Bank som undtagelsen i et øvrigt velfungerende system af velmenende og kloge erhvervsfolk, som nu rydder op blandt nogle få sorte får.

Så kan de bagefter køre videre med samme udbytter, samme lønninger og samme fiduser – dog uden at tage det lille skridt over stregen, som Roskilde Bank gjorde.

Selvfølgelig skal almindelige lønmodtagere ikke betale en gang til for at redde røven på bankverdenen. Folketinget må afvise denne utidige nødhjælp til landets allerrigeste.

I stedet må man ”følge pengestrømmene”, dvs. offentliggøre ikke bare Roskilde Banks regnskaber og dispositioner, men også de øvrige bankers og de virksomheder, som har lånt penge af Roskilde Bank. Her vil man kunne finde masser af penge, der kan sikre, at bankens almindelige kunder ikke mister deres indeståender. Det er vigtigt, men kun et 112-udkald for at sikre, at de, der i forvejen er blevet snydt, ikke mister endnu mere.

Hele sagen og ikke mindst de andre bankers ansvarsforflygtigelse demonstrerer, at samfundet ikke kan overlade så stor magt, som banker har, til private ejere. Bankernes dispositioner er mere afgørende for vores allesammens hverdag og for samfundets udvikling end Folketingets lovgivning. Derfor må bankerne sættes under samfundseje og demokratisk kontrol. De må nationaliseres.

Socialistisk ugekommentar udsendes af SAPs Forretningsudvalg hver weekend. Hvis du er interesseret i at få den tilsendt direkte på mail kan du bestille den på sap@sap-fi.dk